

PREHODNO POROČILO O KOSTNIH NAJDBAH

TATJANA TOMAZO-RAVNIK

Biotehniška fakulteta, Ljubljana

V podružnični cerkvi v Mostah na Gorenjskem je bilo v juniju 1980 pregledanih in izmerjenih in situ 15 okostij. Po izkopu so bile predvsem lobanje ponovno pregledane (tabela 1).

Okostja so bila srednje dobro ohranjena. Določili smo lahko štiri moška in tri ženska okostja. Kar sedem okostij je bilo otroških, eno pa je bilo po spolu nedoločljivo, ker še ni bilo dokončno razvito (št. 7—15 let). Z ozirom na starost prevladujejo otroška okostja — 7 (46,7%), eno je iz obdobja juvenis, štiri iz obdobja adultus in tri iz obdobja maturus (tabela 2).

Pri moških okostjih so se lobanje ohranile pri vseh štirih primerih. Večidel so poškodovane ali v odlomkih in jih bo treba za nadaljnjo analizo zlepiti in rekonstruirati. Od treh ženskih okostij imata ohranjeno lobanjo le dve (št. 10 in 15). Otroške lobanje so zelo slabo ohranjene ali pa jih sploh ni.

Spodnje čeljusti imajo pri starejših okostjih v večini primerov atrofijo na mestu kočnikov. Pri moškem okostju št. 6 smo opazili na levi temenici vdolbino kot posledico udarca. Le-tega je oseba preživela, saj se je kost na mestu zarasla.

Postkranialni deli okostij so bili nekoliko bolje ohranjeni. Pokazala se je precejšnja razlika med gracilnimi ženskimi in robustnejšimi moškimi okostji. Pri dveh ženskah in štirih moških smo lahko s pomočjo zmerjenih dolžin dolgih cevastih kosti izračunali verjetno telesno višino. Računali smo jo po Manouvri-

Tabela 1: Število okostij — Moste pri Žirovnici

Št. groba	Spol	Starost
1	ženski	adultus
2	otrok	infans
3	moški	maturus II
4	moški	maturus I
5	otrok	infans
6	moški	adultus
7	nedoločljiv	juvenis
8	otrok	infans II
9	moški	adultus I
10	ženski	maturus II
11	otrok	infans I
12	otrok	infans I
13	otrok	infans II
14	otrok	infans II
15	ženski	adultus II

Tabela 2: Spolno-starostna razdelitev okostij — Moste pri Žirovnici

Starost	Spol				Skupaj
	moški	ženski	otrok	nedoloč.	
infans I	—	—	3	—	3
infans II	—	—	2	—	2
juvenis	—	—	—	1	1
adultus	2	2	—	—	4
maturus	2	1	—	—	3
nedoločljiv	—	—	2	—	2
skupaj	4	3	7	1	15

erjevi tabeli. Posamezne telesne višine so razvidne iz tabele 3. Poprečna telesna višina ženskih okostij je 156,3 cm in moških 171,6 m. Spolna razlika je kar 15,3 cm.

Pričujoči predhodni izsledki so izdelani le na osnovi zbranih podatkov s terena. Dokončna analiza in ocena okostnega gradiva pa bo možna šele po opravljeni rekonstrukciji.

Tabela 3: Telesna višina v cm — Moste pri Žirovnici

Št. groba	Spol	Tel. višina
1	ženski	149,7
3	moški	175,6
4	moški	170,6
6	moški	175,3
9	moški	164,8
15	ženski	162,9